

**Analiza wariantowa jako przesłanka wskazania
wariantu innego niż proponowany przez
inwestora lub odmowy wydania decyzji
środowiskowej**

r.pr. Michał Behnke

12.10.2011

PLAN PREZENTACJI

- **Podstawy prawne analizy wariantowej w OOŚ**
- **Zakres obowiązku wariantowania w procesie OOŚ**
- **Warianty a Karta informacyjna przedsięwzięcia**
- **Warianty w raporcie OOŚ**
- **Wskazanie odmiennego wariantu przez organ właściwy do wydania decyzji środowiskowej**
- **Brak alternatyw jako jedna z przesłanek dopuszczenia realizacji inwestycji powodującej znaczące negatywne oddziaływania na obszar Natura 2000**

USTAWA
z dnia 3 października 2008 r.
o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale
społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na
środowisko

Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.
w życie 15 listopada 2008 r.

TRANSPOZYCJA PRZEPISÓW UE

- **[Dyrektywa OOS]** Dyrektywa Rady 85/337/EEC z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć dla środowiska, zm. Dyrektywą Rady 97/11/EC z dnia 3 marca 1997 r.
- **[Dyrektywa o ocenach strategicznych]** Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/EC z dnia 17 czerwca 2001 r. w sprawie oceny oddziaływania pewnych planów i programów na środowisko

TRANSPOZYCJA PRZEPISÓW UE

- **[Dyrektywa siedliskowa]** Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory
- **[Dyrektywa ptasia]** Dyrektywa Rady 2009/147/WE (d. 79/409/EWG) w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

Sedno wariantowania w OOŚ

- **Ocena oddziaływania na obszar Natura 2000** : prawo powodowania poprzez inwestycję znaczących negatywnych oddziaływań wyłącznie przy braku alternatyw
- **Ocena oddziaływania na środowisko**: wariant proponowany przedsięwzięcia wyłoniony spośród racjonalnych alternatyw i uzasadniony względem wariantu najlepszego dla środowiska

„NA OBSZAR NATURA 2000”

USTAWA O OCHRONIE PRZYRODY

Art.33.1. Zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) pogorszyć **stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt**, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- 2) wpłynąć negatywnie **na gatunki**, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- 3) pogorszyć **integralność obszaru** Natura 2000 lub jego **powiązania z innymi obszarami**.

„NA OBSZAR NATURA 2000”

- na obszary, o których mowa w art. 25 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz proponowane obszary mające znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej, znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1 tej ustawy;
- **ocena oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000** – ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko ograniczona do badania oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000;

Art.33.1 uop

- ✓ przedmiot i cele ochrony = gatunki i siedliska
  - ✓ integralność obszaru N2000
  - ✓ spójność sieci N2000,
- ≠ Na środowisko w obszarze N2000

Art.34 uop. Jeżeli przemawiają za tym

-konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i

- WOBEC BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH,

właściwy miejscowo RDOŚ, a na obszarach morskich - dyrektor właściwego urzędu morskiego, **może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1,**

- zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Wniosek o decyzję środowiskową

Art. 74. 1. Do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach należy dołączyć:

- **1) w przypadku przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko - raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku gdy wnioskodawca wystąpił o ustalenie zakresu raportu w trybie art. 69 - kartę informacyjną przedsięwzięcia;**
- **2) w przypadku przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko - kartę informacyjną przedsięwzięcia;**

KARTA INFORMACYJNA PRZEDSIĘWZIĘCIA

Art. 3 ust.1 pkt 5 ustawy OOŚ

dokument zawierający podstawowe informacje o planowanym przedsięwzięciu, w szczególności dane o:

- a) rodzaju, skali i usytuowaniu przedsięwzięcia,**
- b) powierzchni zajmowanej nieruchomości, a także obiektu budowlanego oraz dotychczasowym sposobie ich wykorzystywania i pokryciu nieruchomości szatą roślinną,**
- c) rodzaju technologii,**
- d) ewentualnych wariantach przedsięwzięcia,**

...

DYREKTYWA 85/337/EWG

Art.5.3. Informacje, które mają być dostarczone przez wykonawcę, zawierają co najmniej:

- opis przedsięwzięcia zawierający informacje o miejscu, projekcie i wielkości przedsięwzięcia,
- opis środków przewidzianych w celu uniknięcia, zmniejszenia i jeżeli to możliwe, naprawienie poważnych niekorzystnych skutków,
- dane wymagane do rozpoznania i oszacowania głównych skutków, które mogą być spowodowane w środowisku przez to przedsięwzięcie,
- zarys zasadniczych alternatywnych rozwiązań rozważanych przez wykonawcę, łącznie ze wskazaniem głównych powodów dokonanego przez niego wyboru, uwzględniającego skutki środowiskowe,
- podsumowanie w języku nietechnicznym informacji wymienionych w poprzednich tiret.

do 1997: „where appropriate”

SCOPING

Art. 68. 2. Organ, określając zakres raportu, może - kierując się usytuowaniem, charakterem i skalą oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:

2) wskazać:

a) rodzaje wariantów alternatywnych wymagających zbadania,

b) rodzaje oddziaływań oraz elementy środowiska wymagające szczegółowej analizy,

c) zakres i metody badań.

RAPORT OOŚ – ANALIZA WARIANTOWA

Raport powinien zawierać:

- opis analizowanych wariantów, w tym:
  - a) wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego wariantu alternatywnego,
  - b) wariantu najkorzystniejszego dla środowiska wraz z uzasadnieniem ich wyboru;
- określenie przewidywanego oddziaływania na środowisko analizowanych wariantów
- uzasadnienie proponowanego przez wnioskodawcę wariantu, ze wskazaniem jego oddziaływania na środowisko

- **Art.66.1.Raport powinien zawierać:**

**4) opis przewidywanych skutków dla środowiska
w przypadku niepodejmowania przedsięwzięcia**

wariant

ANALIZA WARIANTOWA

Art.81.1. Jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika zasadność realizacji przedsięwzięcia w wariantcie innym niż proponowany przez wnioskodawcę, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, za zgodą wnioskodawcy, **wskazuje w decyzji wariant dopuszczony do realizacji lub, w razie braku zgody wnioskodawcy, odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia.**

RAPORT OOŚ – WNIOSKI CO DO DZIAŁAŃ INWESTORA

opis przewidywanych działań mających na celu

- **zapobieganie,**
- **ograniczanie lub**
- **kompensację przyrodniczą**

⇒ **negatywnych oddziaływań na środowisko,**

⇒ **w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;**

Wytyczne Komisji Europejskiej: scoping , 2001

szukanie alternatyw = możliwość oceny

- różnych strategii (np. zarządzanie zapotrzebowaniem lub redukcja strat zamiast angażowanie nowych zasobów),
- lokalizacji lub tras dla części lub całości przedsięwzięcia czy też
- różnych technologii (np. wykorzystanie zasilania gazowego zamiast węglowego).
- różne rozmieszczenia lub projekty (np. lokalizacja źródeł hałasu z dala od wrażliwych receptorów lub zastąpienie jednej większej instalacji emisji gazów dwoma mniejszymi)

Guidance on EIA – Scoping, Luxembourg 2001

Możliwe kryteria wariantowania

- **1.) warianty związane z rodzajem przedsięwzięcia** (stosowane procesy i technologie, metody prowadzenia działalności, czas prowadzenia działalności, konstrukcja obiektów, rodzaje i źródła wykorzystywanych surowców, asortyment produktów, program realizacji przedsięwzięcia, skala przedsięwzięcia, systemy zarządzania, procedury w zakresie zarządzania środowiskowego, rozwiązania w zakresie zatrudniania i szkolenia pracowników, rozwiązania w zakresie likwidacji przedsięwzięcia, rekultywacji i planowanego późniejszego wykorzystania terenu)
- **2.) warianty związane z lokalizacją przedsięwzięcia**, (umiejscowienie przedsięwzięcia , trasy dojazdowe, zagospodarowanie działki i usytuowanie obiektów, rozwiązania w zakresie dojazdu, obiekty pomocnicze),
- **3.) warianty związane z oddziaływaniem przedsięwzięcia na środowisko** (metody ograniczania emisji, metody gospodarowania odpadami, monitoring i instrukcje postępowania na wypadek awarii)
- **4.) warianty z względu na inne zagadnienia**, obejmujące: politykę w zakresie racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska, politykę w zakresie wytwarzania produktów przyjaznych środowisku, harmonogram realizacji przedsięwzięcia

RAPORT PONOWNEJ OOS

Art. 67. Raport (...) powinien:

- 1) zawierać **informacje, o których mowa w art. 66, określone ze szczegółowością i dokładnością odpowiednio do posiadanych danych wynikających z projektu budowlanego i innych informacji uzyskanych po wydaniu DŚU i decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2-9, pkt 11-13 i 15-18, jeżeli były już dla danego przedsięwzięcia wydane;**
- 2) określać **stopień i sposób uwzględnienia wymagań dotyczących ochrony środowiska, zawartych w DŚU i decyzjach, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2-9, pkt 11-13 i 15-18, jeżeli były już dla danego przedsięwzięcia wydane.**

Brak odpowiednika art.81.1. uOOŚ

MRR/H/16/3/05/09

Minister Rozwoju Regionalnego

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013

Wytoczne

**w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na
środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub
regionalnych programów operacyjnych**

Warszawa, 5 maja 2009 r.

134. Co do relacji pomiędzy raportem OOS na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a raportem OOS na etapie decyzji budowlanych zaleca się, aby wariantowanie lokalizacyjne było obligatoryjne jedynie na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, natomiast na etapie ponownej OOS powinno mieć miejsce już tylko wariantowanie techniczne, technologiczne i organizacyjne⁹¹. Ponadto, jeżeli organ stwierdza konieczność ponownej OOS, aspekty przedsięwzięcia, które mogą zostać lepiej ocenione i rozstrzygnięte na etapie oceny powtórnej powinno się do tej oceny pozostawić [zob. na ten temat pkt. 147 Wytycznych]. Rozstrzygnięcie, co należy rozważyć wnikliwiej na etapie ponownej OOS, pozostaje w kompetencji organu administracji, a nie inwestora.

152. W zakresie oceny oddziaływania przedsięwzięć na obszary Natura 2000 zaleca się, aby:

- 1) pierwszoplanowym celem oceny było poszukiwanie wariantu przedsięwzięcia, który nie wpływa negatywnie na obszar Natura 2000. UWAGA! Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 powinna uwzględniać także analizę skumulowanych efektów tej inwestycji z innymi istniejącymi i planowanymi przedsięwzięciami, które mogą mieć znaczenie dla celu ochrony danego obszaru Natura 2000;

Lista sprawdzająca instytucji finansujących

c) załączył streszczenie w języku niespecjalistycznym informacji zawartych w raporcie OOS albo cały raport OOS, jeśli jego sporządzenie było konieczne?				
6. Czy w raporcie OOS dostarczonym przez beneficjenta organowi prowadzącemu postępowanie OOS zawarta została analiza wariantów wraz ze wskazaniem powodów dla wyboru przyjętego rozwiązania?				
7. Czy w postępowaniu OOS brały udział organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony środowiska (organizacje ekologiczne)? Jeżeli nie, proszę wskazać dlaczego (nie zgłosiły chęci udziału czy nie zostały dopuszczone do postępowania OOS?)				

Wariantowanie - podsumowanie

- **jakie:** strategiczne, lokalizacyjne, techniczne/technolog.
- **ze względu na:** rodzaj inwestycji, lokalizacja, oddziaływanie
- **warianty:** proponowany, racjonalny alternatywny, najlepszy dla środowiska
- **odniesiony do:** środowisko, zdrowie/warunki życia ludzi, dobra kultury

Dziękuję za uwagę

www.kpcic.gdynia.pl

